

BOFIT

KIINA

-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan taloudesta ja talouspolitiikasta

BOFIT Kiina-tietoisku

Uusi viisivuotiskausi – muuttuuko mikään?

Ohjelma

Avaussanat

Tuomas Välimäki, johtokunnan jäsen, Suomen Pankki (@TuomasValimaki)

Kiinan talous elpyy koronasta, pidemmällä aikavälillä kasvu hidastuu

Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Kiinan viisivuotissuunnitelmat, miten meni ja mitä luvassa?

Juuso Kaaresvirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT (@J_Kaaresvirta)

Kiina tiukensi ilmastonmuutostavoitteitaan

Seija Parviainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT (@likkaKorhonen)

Valta vaihtuu Yhdysvalloissa – loppuuko kauppasota?

Eeva Kerola, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.

Twitterissä
keskustelua voi
käydä hashtagilla
#kiinatietoisku

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

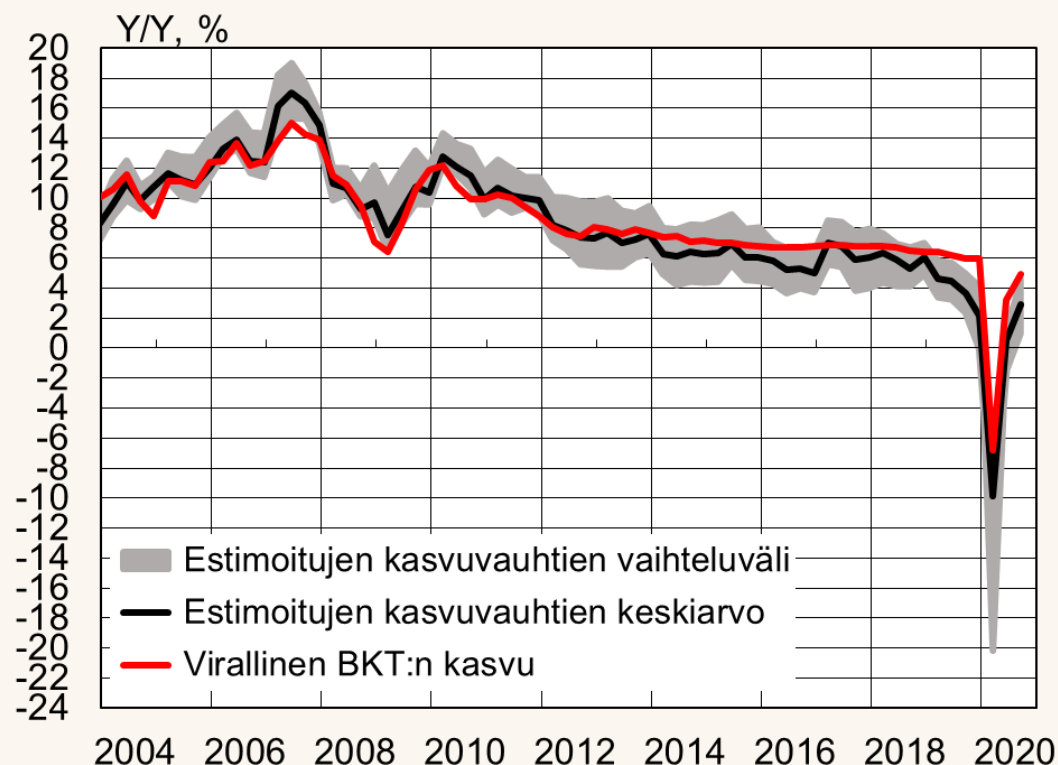

Kiinan talous elpyy koronasta, pidemmällä aikavälillä kasvu hidastuu

BOFIT Kiina-tietoisku 14.12.2020

Alkuvuoden pudotus oli syvä, mutta toipuminen nopeaa

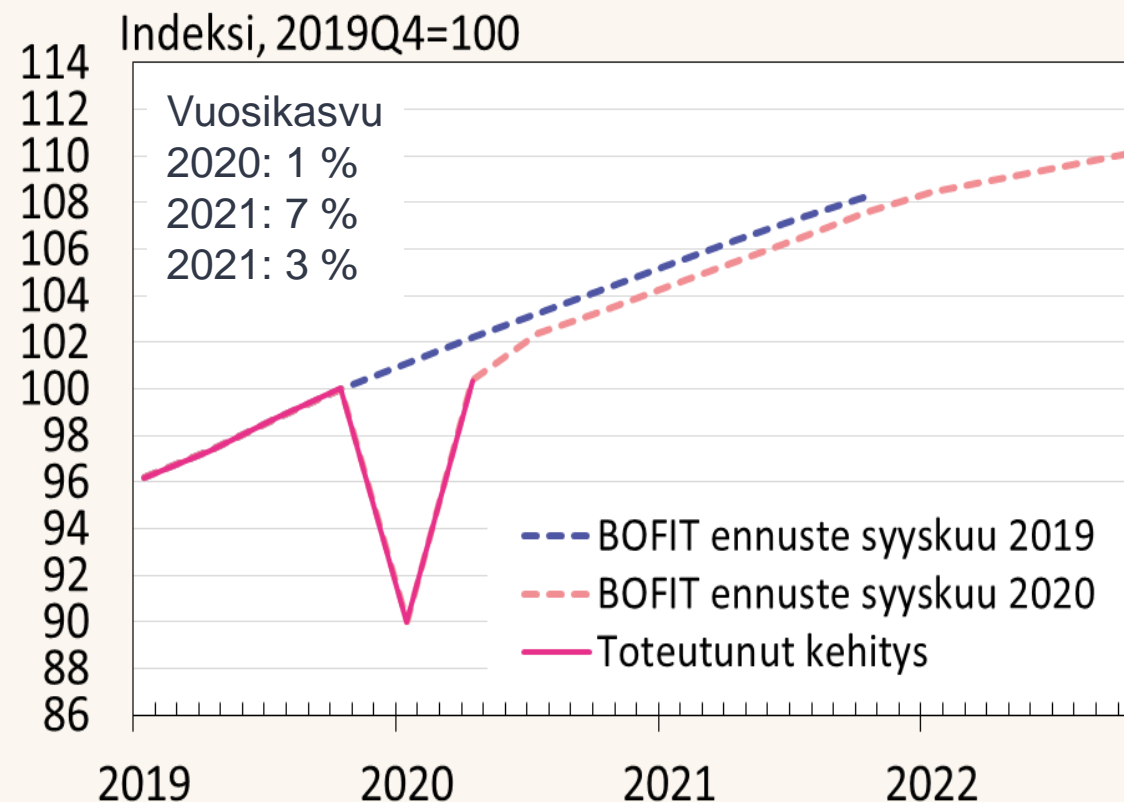
Virallinen BKT:n kasvu ja vaihtoehtoiset laskelmat

Lähteet: NBS, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat.

Estimaatit perustuvat Kerola, E. (2019) "In search of fluctuations: Another look at China's incredibly stable real GDP growth rates" Comparative Economic Studies 61(3): 359-380

BOFIT-ennusteura

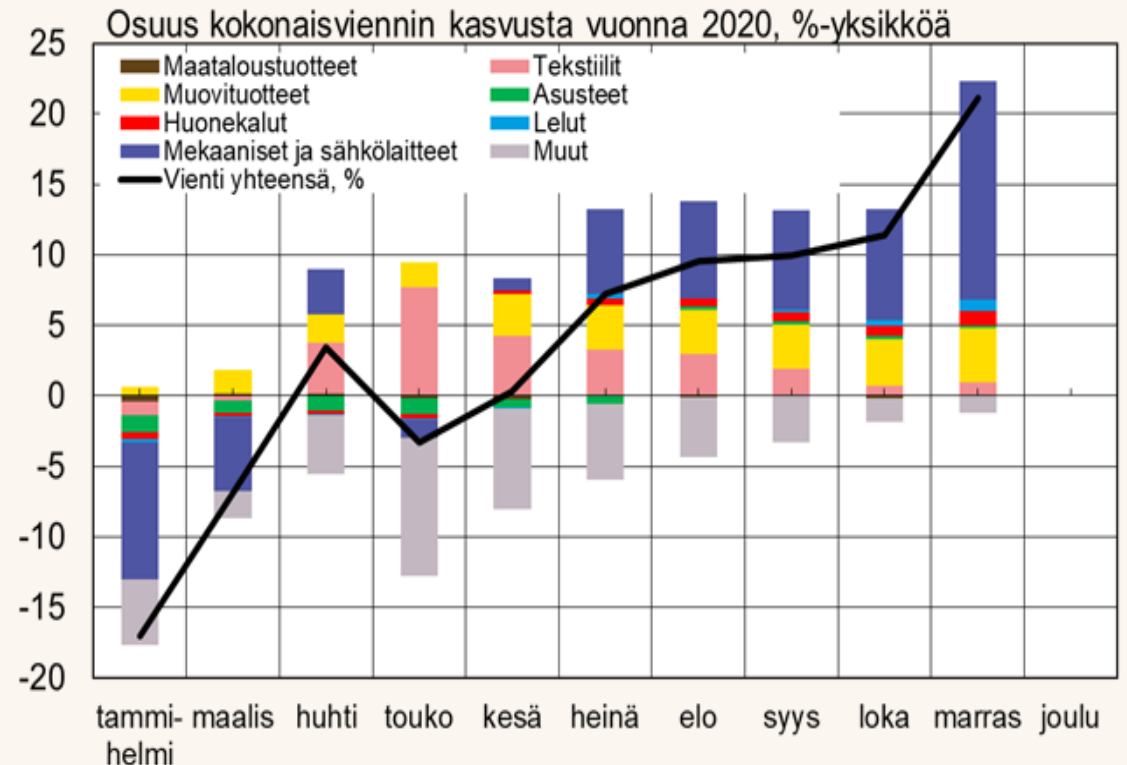

Lähde: [BOFIT Kiina-ennuste 2/2020](#)

Useat tekijät ovat vaikuttaneet Kiinan nopeaan toipumiseen

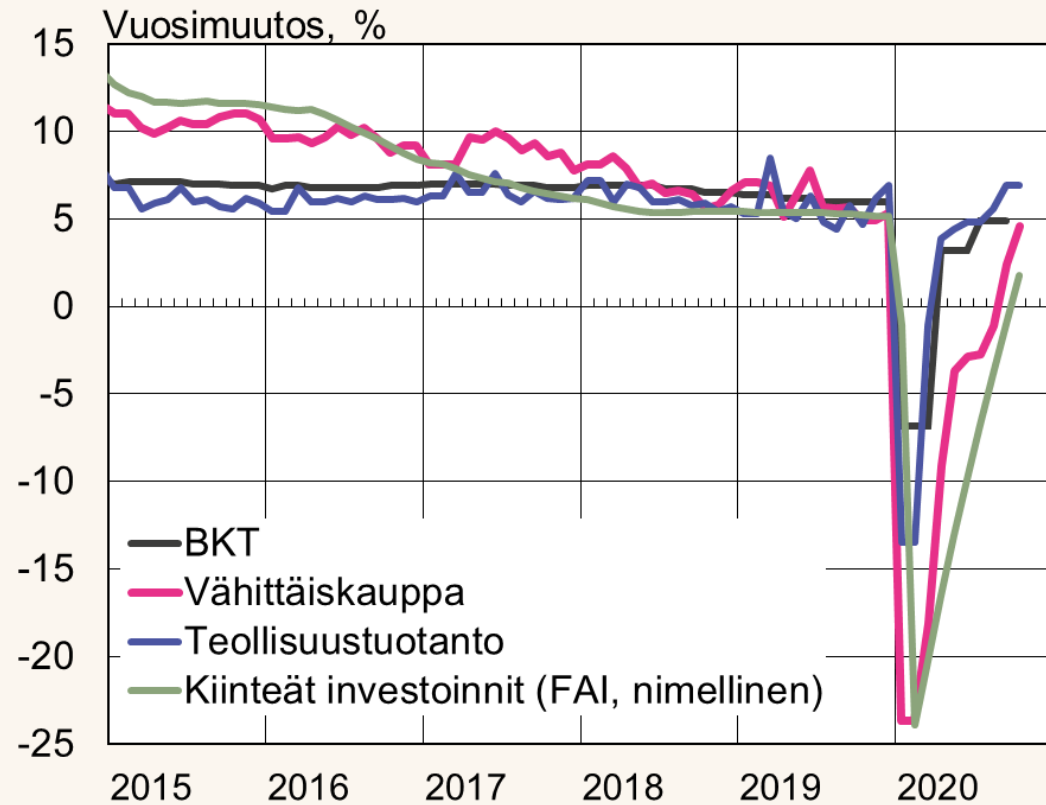
- Tärkeimpänä epidemian kuriin saaminen ja uusien tapausten nopea hoito
 - Uusia ilmoitettuja tartuntoja huhtikuun jälkeen vain kymmeniä päivittäin, helmikuussa pahimmillaan noin 4 000
 - Kuolleita ei sitten huhtikuun
- Julkisten investointien kasvattaminen ja yritystuet tuotannon käynnistämiseen
- Viennin vahva kehitys
 - Kv. tuotantoketjut ovat osoittautuneet lopulta yllättävän kestäviksi

Vienti kasvanut nopeasti kun erityisesti koneiden ja laitteiden kysyntä maailmalla on lisääntynyt

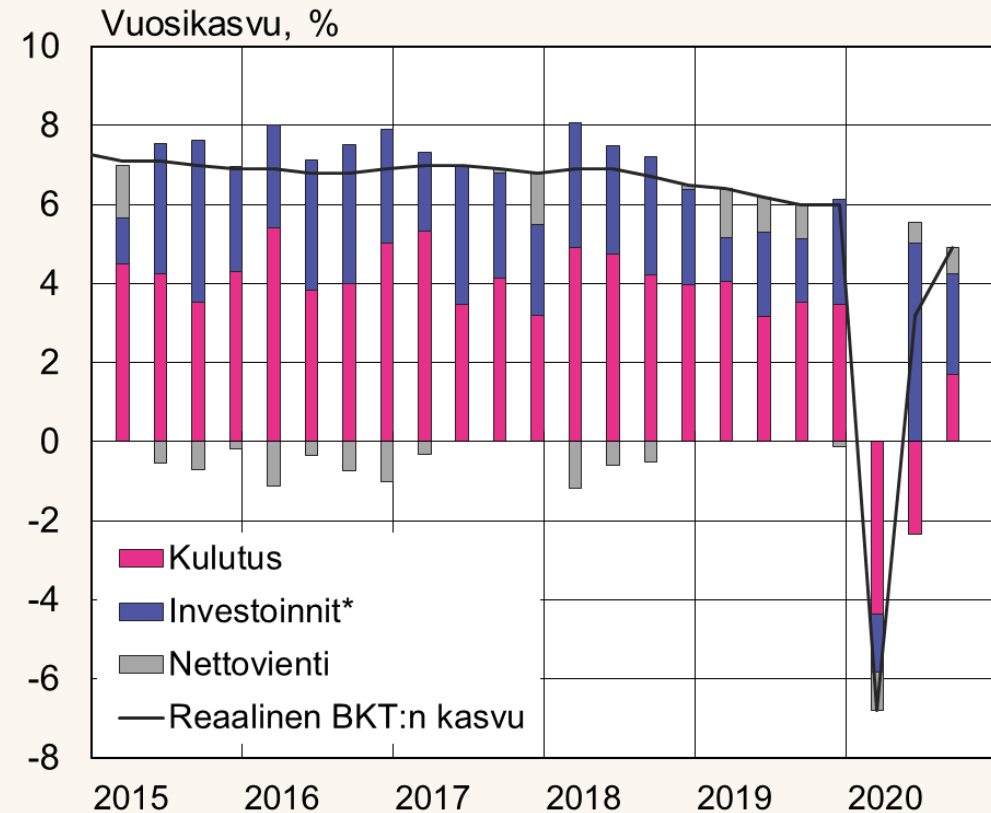

Lähteet: Kiinan tullit, CEIC ja BOFIT.

Teollisuustuotanto ja investoinnit palautuivat nopeasti kasvuun, yksityinen kulutus hitaammin

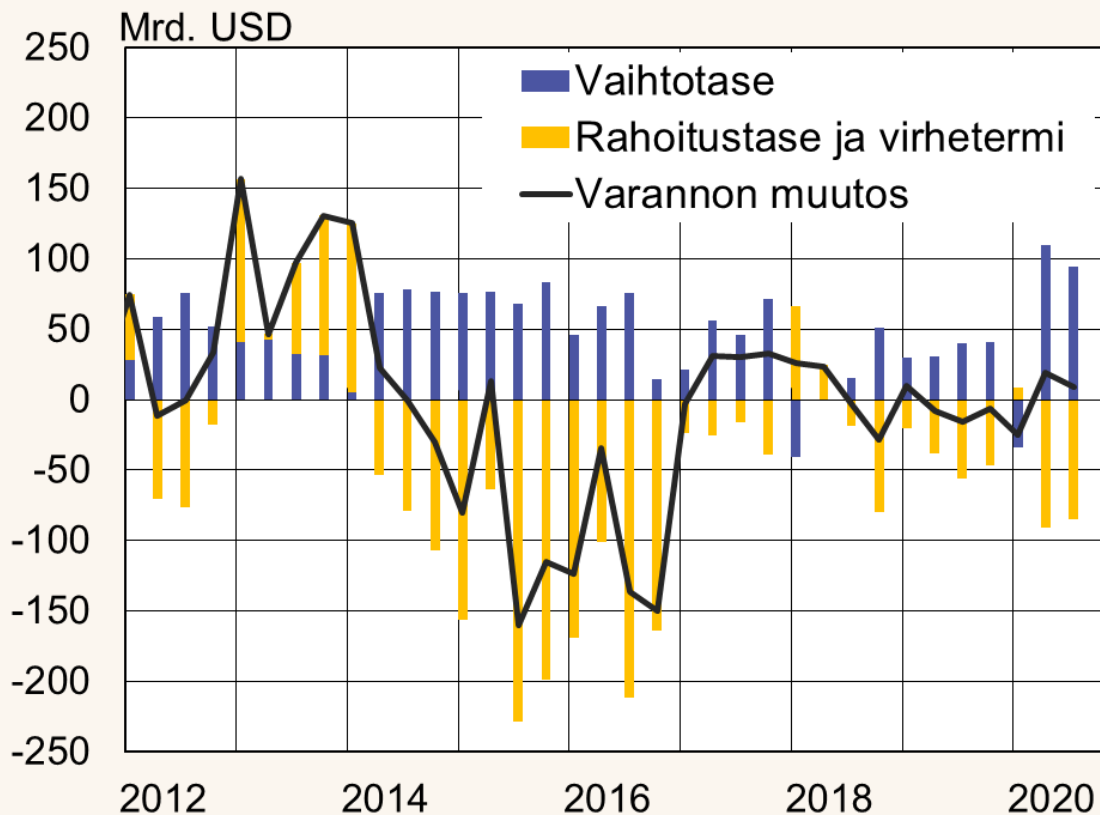

Lähteet: CEIC, Macrobond, BOFIT

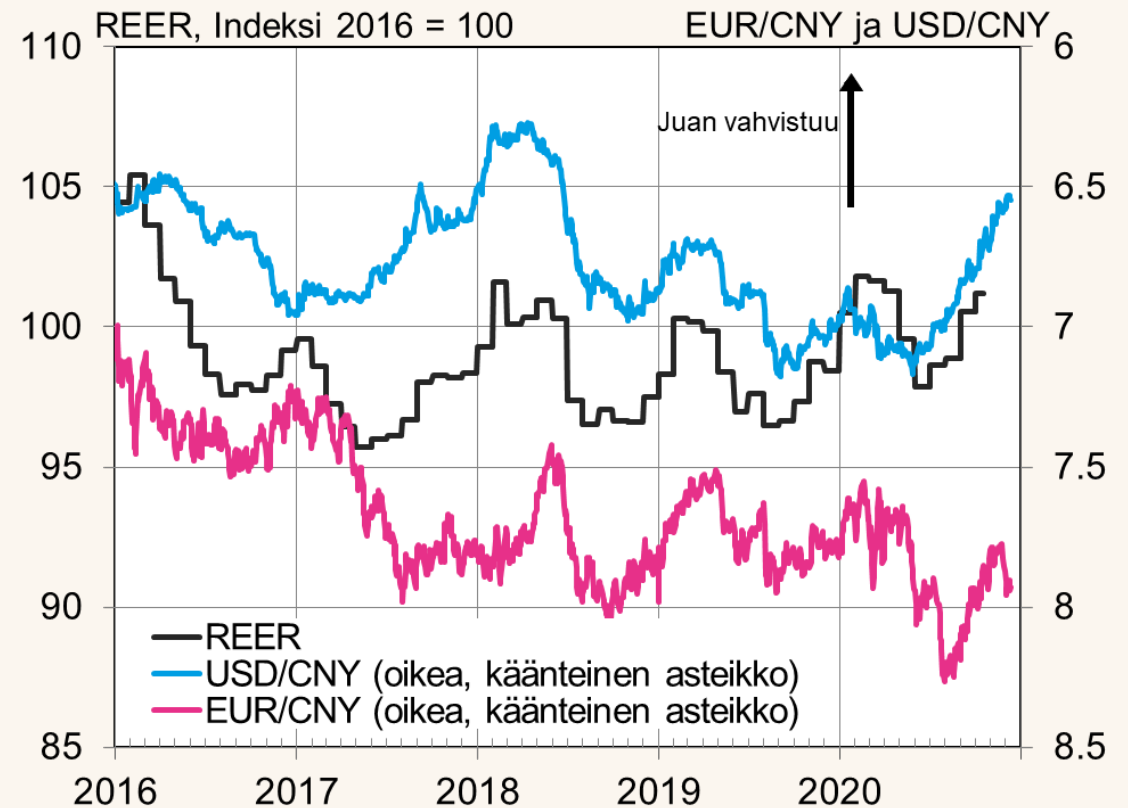

Lähteet: NBS, CEIC, BOFIT *) sisältää varastojen muutoksen.

Vaihtotaseen ylijäämä on kasvanut ja juan vahvistunut dollaria vastaan

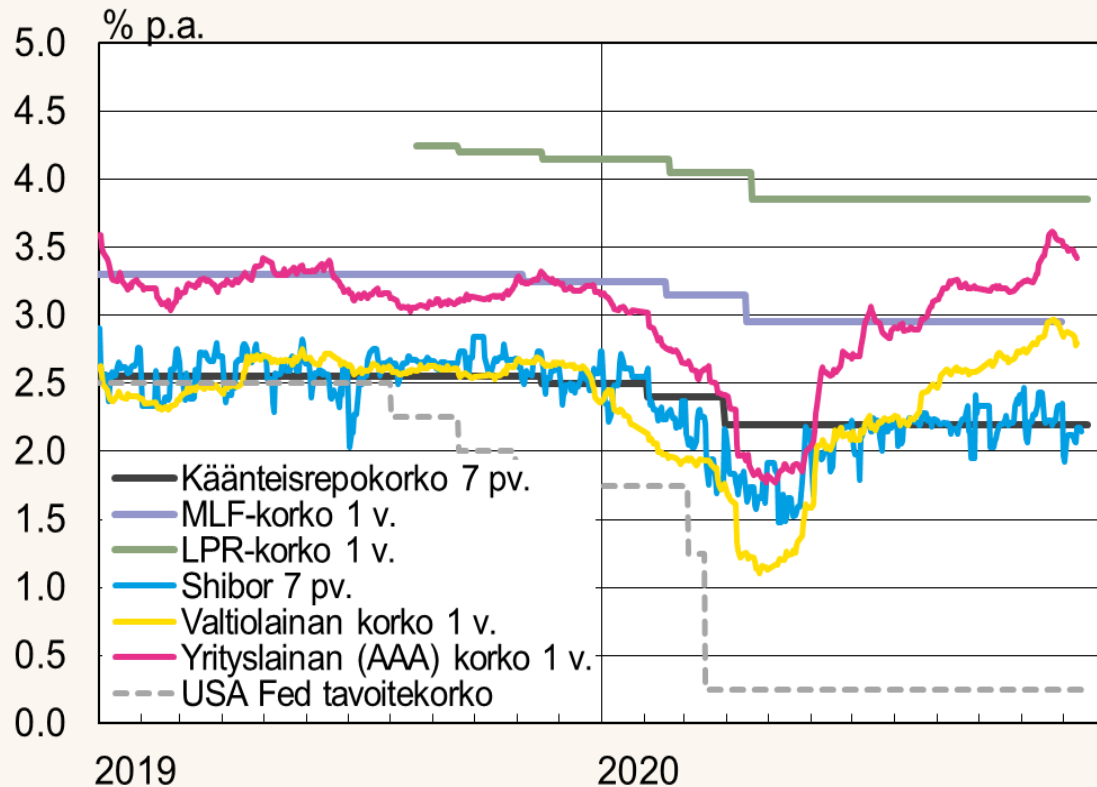
Lähteet: Safe ja Macrobond

Lähteet: BIS, Macrobond.

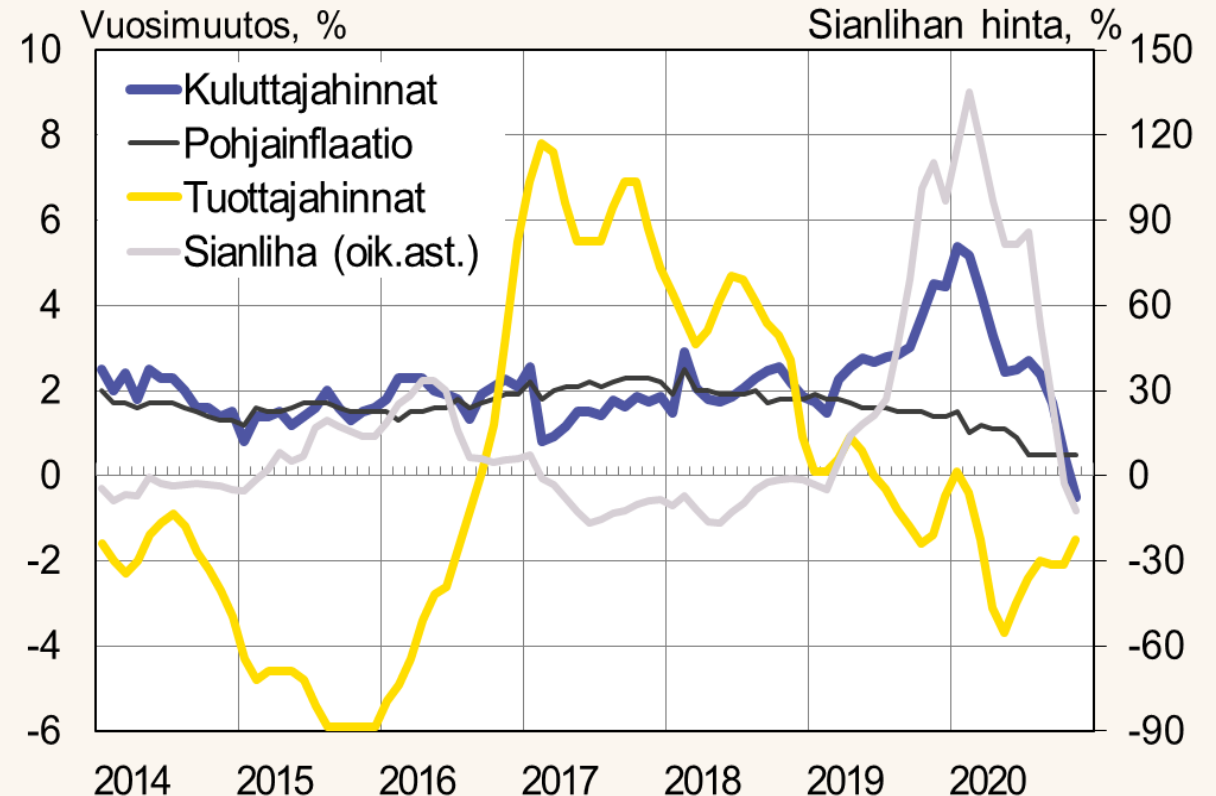
Rahapolitiikassa yritetään tasapainoilla talouden tukemisen ja velkaantumisen kasvun hillitsemisen välillä

Politiikka- ja markkinakorkojen kehitys

Lähteet: CEIC ja Macrobond

Hintakehitys

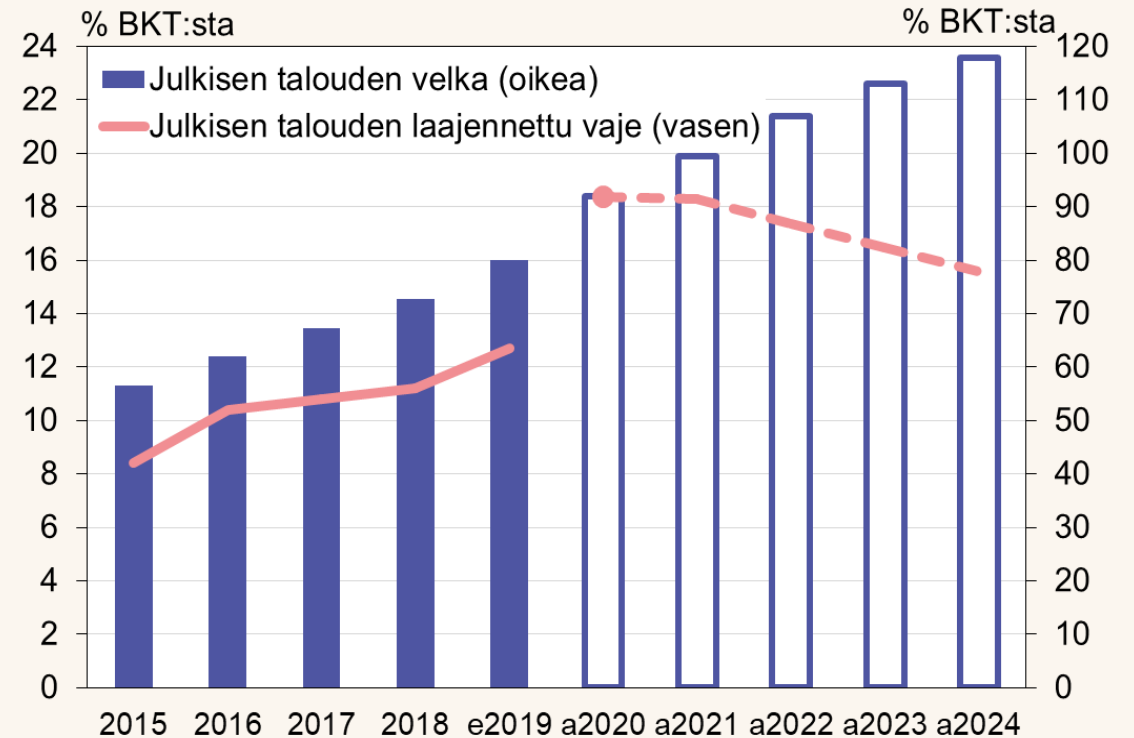

Lähteet: Macrobond ja CEIC.

Julkisen talouden tila heikkenee nopeasti

- Elvytys lähinnä finanssipolitiikan kautta
- Suorat koronatukitoimet arviolta 5 % BKT:stä, kokonaisuudessaan enemmän
 - Tuet epidemian hoitoon
 - Julkisten investointien lisääminen
 - Yritysten verohelpotukset sekä sosiaaliturvamaksujen ja erilaisten liiketoimintamaksujen leikkaukset
 - Siirtotyöläisten työttömyysvakuutusten pidentäminen
 - Lisäksi takauksia yrityslainoille ja maksuaikojen pidentäminen
- Paikallishallinnot pitkälti vastuussa elvytyksestä ja velkaantuneet nopeasti
- Julkisesta velasta noin puolet virallista julkista velkaa v. 2019
 - Paikallishallinnon rahoitusvälineiden (LGFV) velka arviolta noin 30 % BKT:stä
 - Valtion rahastot vajaa 10 % BKT:stä

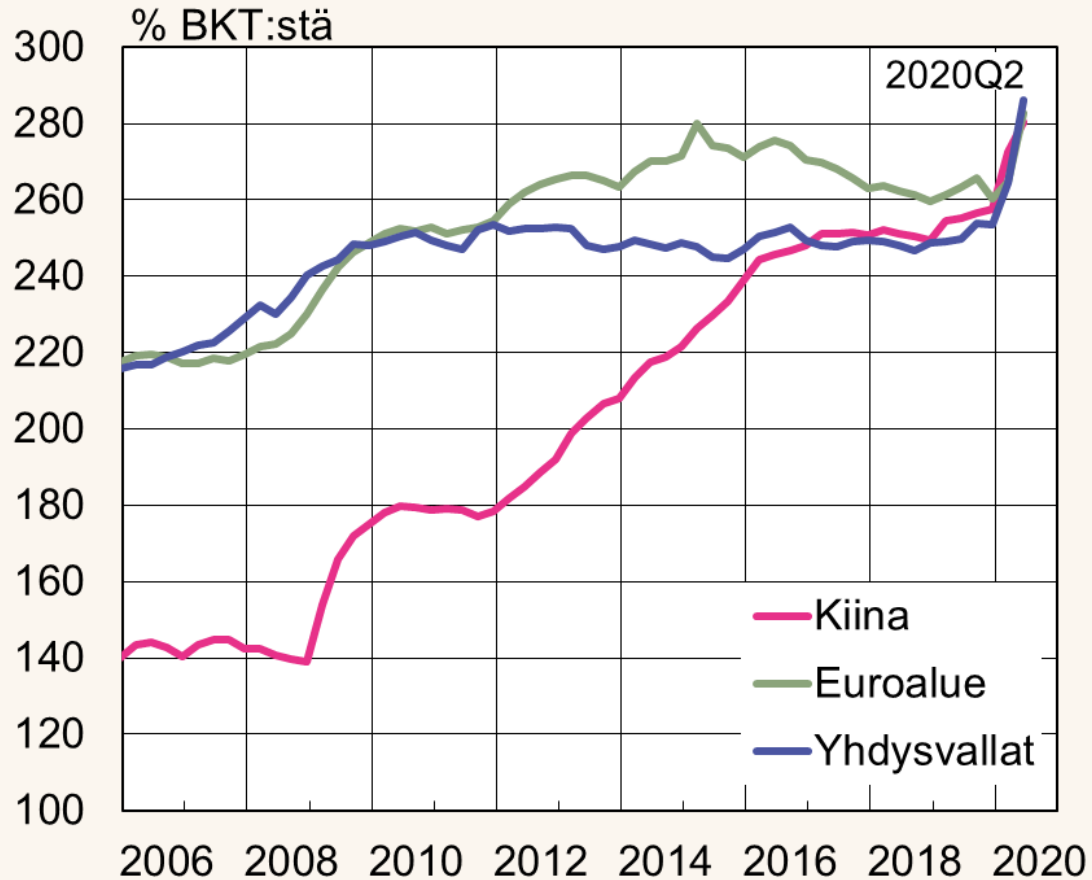
Julkisen talouden laaja vaje ja velka 2015-19 (IMF) sekä BOFIT arvio vuosille 2020-2024

Lähteet: IMF ja BOFIT. Vuosille 2020 - 2024 BOFIT arvio perustuen IMF:n ennusteeseen virallisesta julkisesta vajeesta.

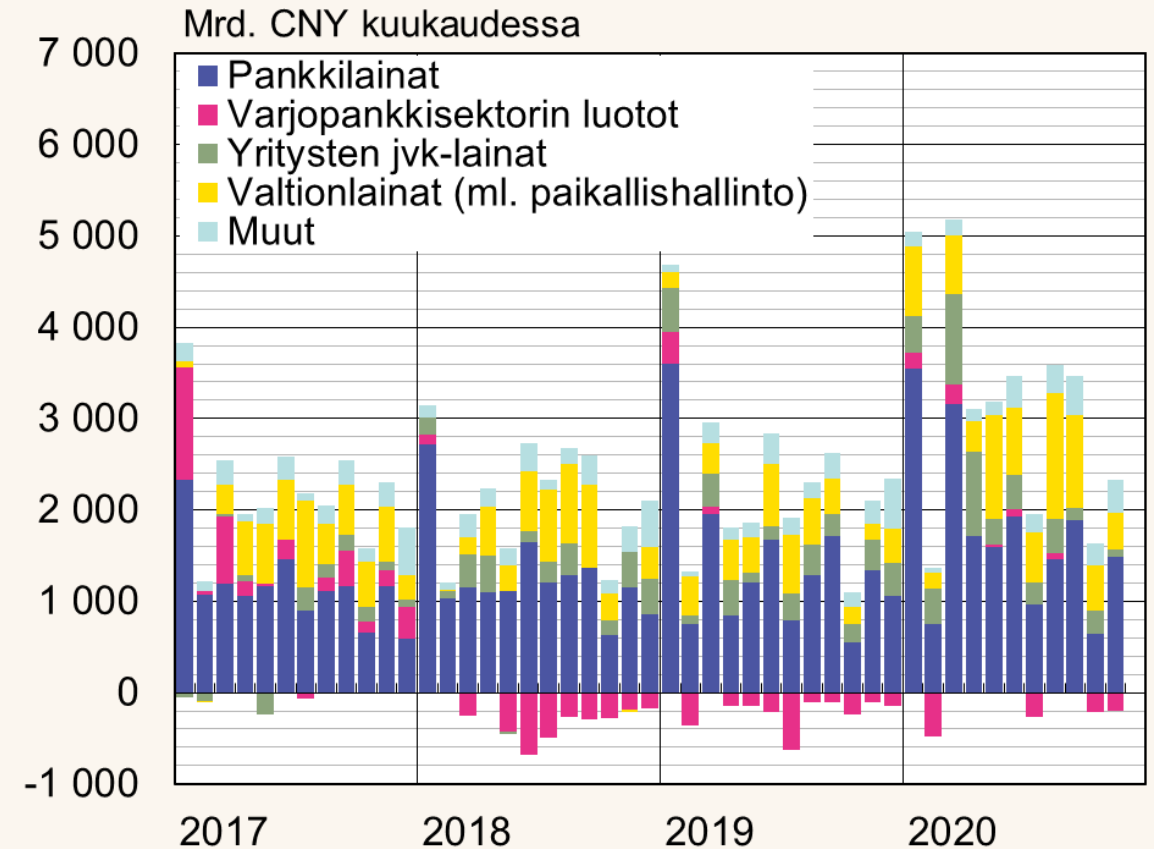
Koronakriisi on nostanut velkatasoja nopeasti myös Kiinassa

Kokonaisvelka (pl. rahoitussektori)

Lähteet: BIS ja BOFIT.

Uusi kotimainen rahoitus

Lähteet: PBoC, CEIC, BOFIT

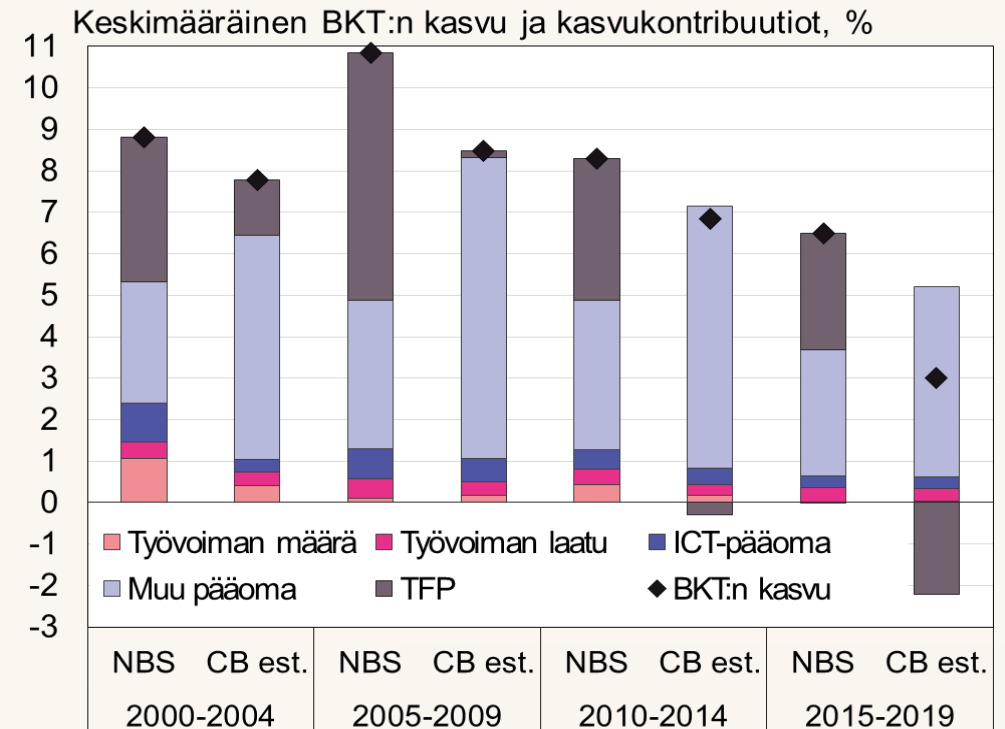
Epätasapainot ja riskit kasvaneet koronakriisin myötä

- Rahoitussektorin tila Kiinassa heikentynyt selvästi jo ennen koronakriisiä
 - Taloustilanteen normalisoituessa maksulaiminlyönnit jälleen lisääntyneet vaikka ovat yhä harvinaisia
 - Kertoo vaikeasta muutoksesta kohti markkinaperusteisempaa järjestelmää ja yrityksestä irtautua implisiittisistä valtiontakauksista
- Paikallishallinnon rahoitustilanne heikentynyt, onko yritysten tukemiseen varaa?
- Talouden rakennemuutos investoinneista ja tehdasteollisuudesta kotimaiseen kulutukseen ja palvelutuotantoon on ottanut takapakkia
- Investoinnit raskaaseen teollisuuteen lisääntyneet, pahentaa saastetilannetta ja ristiriidassa uusien päästötavoitteiden kanssa
- Eriarvoisuus lisääntynyt, sosiaaliturvajärjestelmä heikko
- Koronakriisi vain vahvistanut omavaraisuuspyrkimyksiä
- Itsevarmuus lisääntynyt: Kiinan talouspolitiikka nähdään voittavana järjestelmänä

Pidemmän aikavälin kasvun lähteet vähentyneet

- Tuottavuuskasvu hidasta, reformit antavat odottaa
- Ikääntyminen
- Velkaantuminen ja rahoitusmarkkinariskien kasvu
- Valtion roolin ja valtionyritysten vahvistaminen
- Omavaraisuuspyrkimykset, suhteiden heikkeneminen monien maiden kanssa ja ”irtikytettä”

Taloukasvu tullut lähinnä pääoman lisäyksestä ja vaikeasti mitattavasta kokonaistuottavuuden kasvusta (TFP), Conference Boardin laskelmat perustuen virallisiin BKT-tilastoihin (NBS) ja heidän arvioonsa Kiinan kasvusta (CB est.)

Lähteet: The Conference Board Total Economy Database™ ja BOFIT.

Kiinan viisivuotissuunnitelmat, miten meni ja mitä luvassa?

Kiina-tietoisku joulukuu 2020

Mitkä ihmeen viisivuotissuunnitelmat?

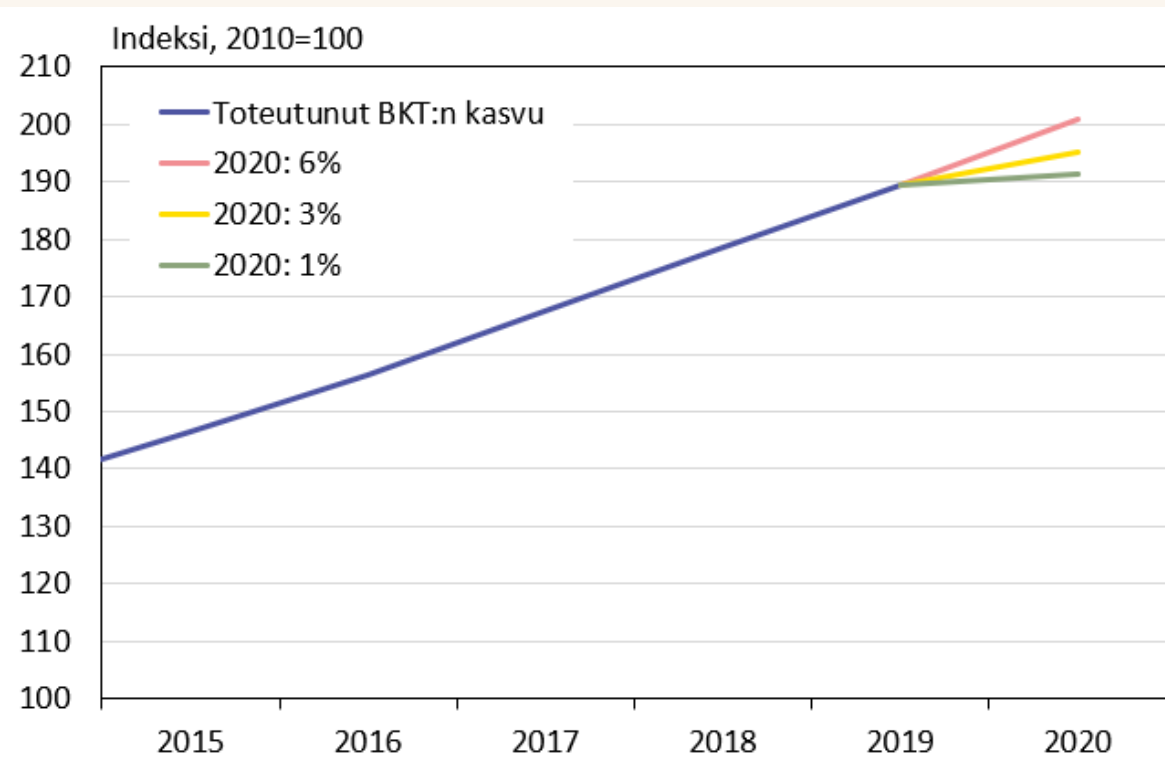
- Sosialistisen talousjärjestelmän keino ohjata taloutta, tyypillisesti asettamalla prioriteettaja ja tavoitteita tuotannon määrälle.
- Kiinan ensimmäinen suunnitelma 1953–1957, jonka painopiste teollisuuden kehittämisessä.
- Suunnitelmat muuttuneet yhä enemmän suuntaa-antaviksi.
- Syksyllä puolueen keskuskomitean täysistunto vetää linjat, varsinaisen 5-vuotissuunnitelman laatimista on vastuussa NDRC ja se hyväksytään kevään kansankongressin kokouksessa.
- mm. alueilla ja hallinnonaloilla omia suunnitelmapapereita
- Kiinassa on lukuisia pitkänaikavälin tavoitteita jotka ohjaavat myös 5-vuotissuunnitelmia.

100-vuotistavoite 1: kohtalaisen vauras yhteiskunta 2020.

✓ Jiang ZM, 2002: Vuoden 2020 BKT on 4x vuoden 2000 BKT.

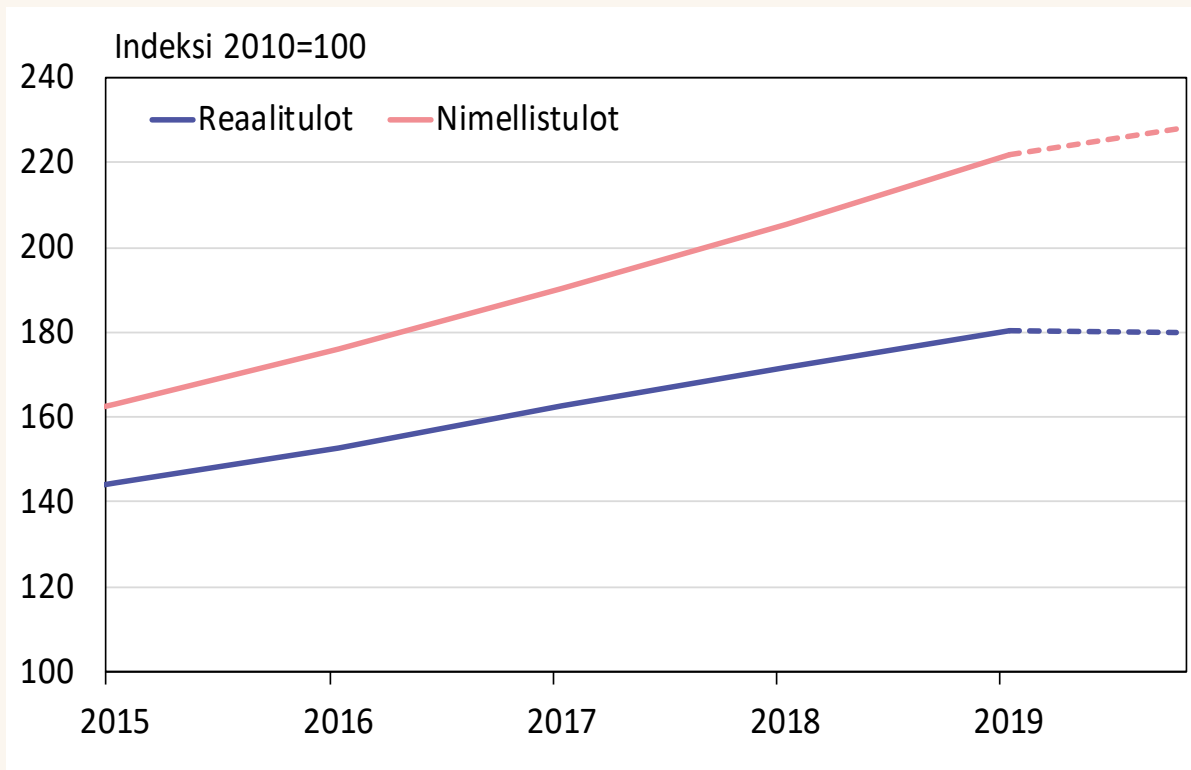
✗ Hu Jintao, 2012: Vuoden 2020 BKT on 2x vuoden 2010 BKT

Kiinan BKT:n kehitys ja laskelmia 2020

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

Käytettävissä olevien tulojen kehitys kaupunkialueilla

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT

100-vuotistavoite 2. Tavoitteena olla johtava maa 2049

- vuonna 2017 Xi Jinping muotoili sen näin:
 - Moderni sosialistinen maa, joka on vauras, vahva, demokraattinen, kulttuurisesti edistytynyt ja harmoninen
 - (“ a modern socialist country that is prosperous, strong, democratic, culturally advanced and harmonious”)
- ..ja asetti välitavoitteeksi vuodelle 2035
 - Moderni sosialistinen maa, jolla on suuri keskiluokka ja jonka alueiden väliset erot kaventuneet.
 - Johtava innovoija maailmassa

Teollisuuden kehittämisohjelmat myös pitkiä ja heijastuvat 5 vuotissuunnitelmiin

- ”Made in China 2025”
- Lanseerattiin keväällä 2015 ja tavoitteita vuoteen 2035 asti
- Valittuja aloja:
 - IT, robotit, kvanttietokoneet, ilmaliikenne, merenkulku, rautatie, ”vihreät” ajoneuvot, maatalouskoneet, materiaalit sekä biolääketiede ja terveydenhuollon laitteet.
- Omavaraisuus keskeisten korkean teknologian tuotteiden suhteen.
- Tavoitteita mm. kotimaisen tuotannon osuuksille kotimaan markkinoista.
- 2017: Tekoälyn johtava maa 2030 mennessä.
- 2020: Standardit 2035 (”China standards 2035”) tavoitteena olla kansainvälisten standardien asettaja.

13. suunnitelma 2015–2020, miten meni?

TAVOITTEITA 2016–2020

- ”Tarjontapuolen rakenneuudistus” (Supply-side structural reform)

Päälinjoja:

- Innovaatiot
- Teollisuuden kehittäminen
- Laatu määrän sijaan
- Avautuminen
- Kansainvälisen toiminnan lisääminen (”Going global”)

- ✗ BKT:n kasvu >6,5%
- ✓ Kaupunkilaisten osuus >60%
- ? Palvelut 56% BKT:sta (2019: 54%)
- ✗ T&K menot 2,5% BKT:stä (2019: 2,2%)
- ? Käytettävissä olevien tulojen kasvu >6,5%
- ✓ Fossiilisten osuus energian kulutuksesta alle 85 %
- ✓ Nopeaa (>160km/h) junarataa >30 000 km
- ? 50 uutta lentokenttää (2019: toiminnassa 32 kenttää enemmän kuin 2015)

Jotkut tavoitteet, etenkin poliittisesti tärkeät, täyttyvät suurin fanfaarein.

- Xi Jinping ilmoitti vuonna 2015, että äärimmäinen köyhyys poistetaan vuoden 2020 loppuun mennessä. Tavoitteeseen päästiin tällä kertaa kuukautta ennen määräaikaa.

China 18:31, 23-Nov-2020

 Translate

Zero poverty: China eliminates absolute poverty one month before self-imposed deadline

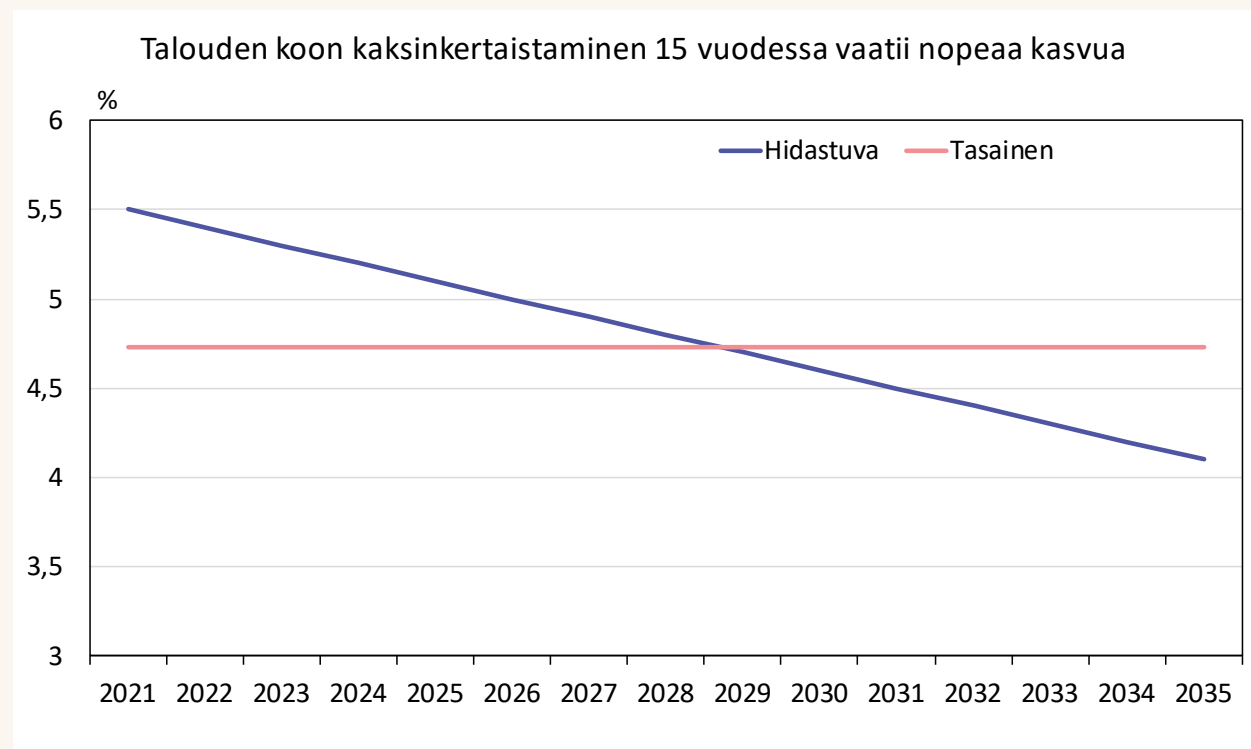
CGTN

14. viisivuotissuunnitelman (2021–2025) linjat näyttävät varsin tutuilta.

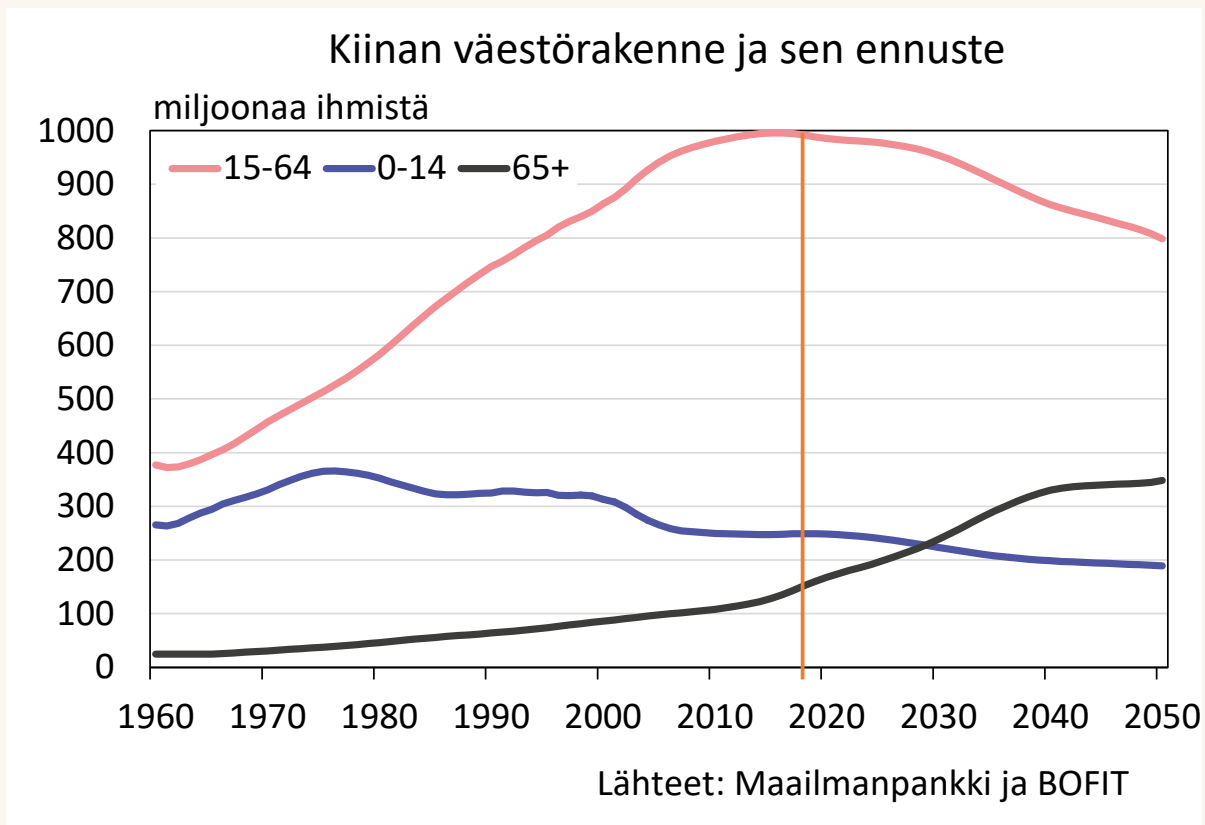
- Kaksoiskierto (dual-circulation): Kotimaisuus entistä tärkeämmässä roolissa tuotannossa, jakelussa ja kulutuksessa
- Painopisteitä:
 - Innovaatiot, teknologia ja teollisuuden kehittäminen
 - Kotimaisuus/omavaraisuus
 - Avautuminen
 - Laatu määrän sijaan
- Varsinainen suunnitelma julkaistaan vasta keväällä.
- Käytännössä suuria muutoksia ei maalailta.
- Pienet erot painotuksissa heijastelevat ulkosuhteiden heikentymistä.
- Vaikuttaa enemmän teollisuuspolitiikalta kuin kotitalouksien kulutusedellytysten parantamiselta esim. uudistamalla sosiaaliturvaa.

Vuoden 2035 BKT tavoitteet tarkentuivat

- BKT per capita tavoite 2035: kohtalaisen kehittyneen maan tasoa
- Ei varsinaista numerotavoitetta, mutta Xi Jinpingin mukaan BKT:n kaksinkertaistaminen 15 vuodessa ”täysin mahdollista”.
- Lyödäänkö lukkoon 2022?

Hirttäytyminen uuteen pitkän aikavälin kasvutavoitteeseen kasvattaa talouden jo ennestään suuria riskejä

- Jo nyt talouspolitiikka on ollut monta vuotta kasvua vahvasti tukevaa, ja BKT:n kasvulukuja on jouduttu kaunistelemaan.
- Velkaantuminen ja rahoitussektorin riskit lisääntyneet
- Kasvua jarruttavat
 - Demografia
 - Rakennemuutos
 - Valtionroolin kasvattaminen

Kiina tiukensi ilmastonmuutostavoitteitaan

Kiina-tietoisku 14.12.2020

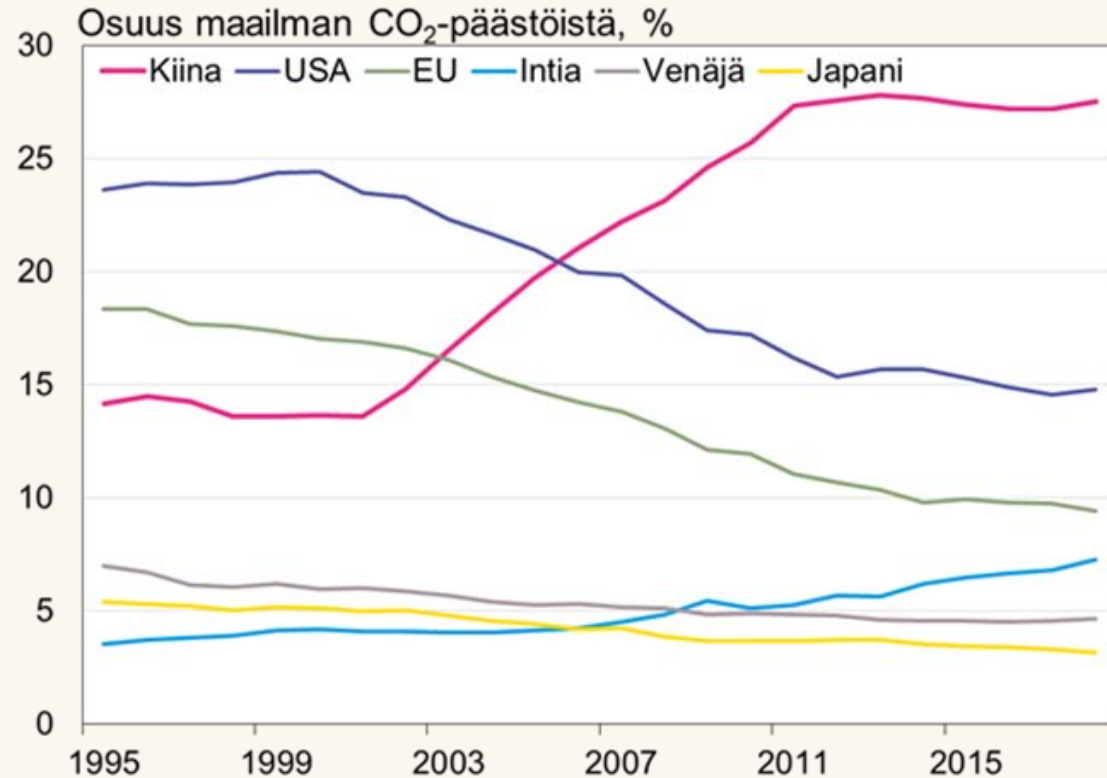
Seija Parviainen

BOFIT

Kiina maailman suurin hiilidioksidipäästöjen lähde

Suurten saastuttajien osuudet maailman hiilidioksidipäästöistä vuosina 1995–2018

- Kiina kattoi viime vuonna 29 % maailman hiilidioksidipäästöistä.
- Noin 80 % Kiinan hiilidioksidipäästöistä on IEA:n mukaan peräisin kivihiilestä ja noin 14 % öljystä.

Lähteet: Our World in Data, CO₂ and Greenhouse Gas Emissions dataset.

Kiinan ilmastotavoitteet

- Pariisin ilmastopöytäkirjassa Kiina sitoutui
 - vähentämään hiili-intensiteettiään 60–65 % vuoden 2005 tasosta
 - lisäämään ei-fossiilisten polttoaineiden osuutta energiantuotannosta viidennekseen vuoteen 2030 mennessä
 - pysäyttämään päästöjen kasvun vuoteen 2030 mennessä
- Syyskuussa 2020 YK:n yleiskokouksessa presidentti Xi Jinping ilmoitti Kiinan pyrkivän hiilineutraaliksi vuoteen 2060 mennessä.
 - merkittävä muutos Kiinan ilmastopolitiikassa
 - muuri merkitys myös globaalien ilmastotavoitteiden kannalta
- Hiilineutraalisuus tarkoittaa, että hiilidioksidipäästöjä tuotettaisiin korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä eri hiilinieluihin (maaperä, metsät ja valtameret)

Miten uuteen tavoitteeseen päästään?

- Kiinan tulee ajaa alas fossiilisten polttoaineiden käyttö asteittain:
 - 2050 mennessä uusiutuvien energiamuotojen ja ydinvoiman osuus energiantuotannosta tulisi olla yli 85 % ja sähköntuotannosta yli 90 %
- Sähköntuotannon saavutettava nollapäästöt 2050 mennessä ja sen jälkeen tuotettava negatiivisia päästöjä muussa taloudessa syntyvien CO₂-päästöjen tasoittamiseksi
- Seuraavien 30 vuoden aikana
 - aurinkovoiman tuotantokapasiteetti tulisi kymmenkertaistaa sekä
 - tuuli- ja ydinvoiman tuotantokapasiteetti seitsenkertaistaa

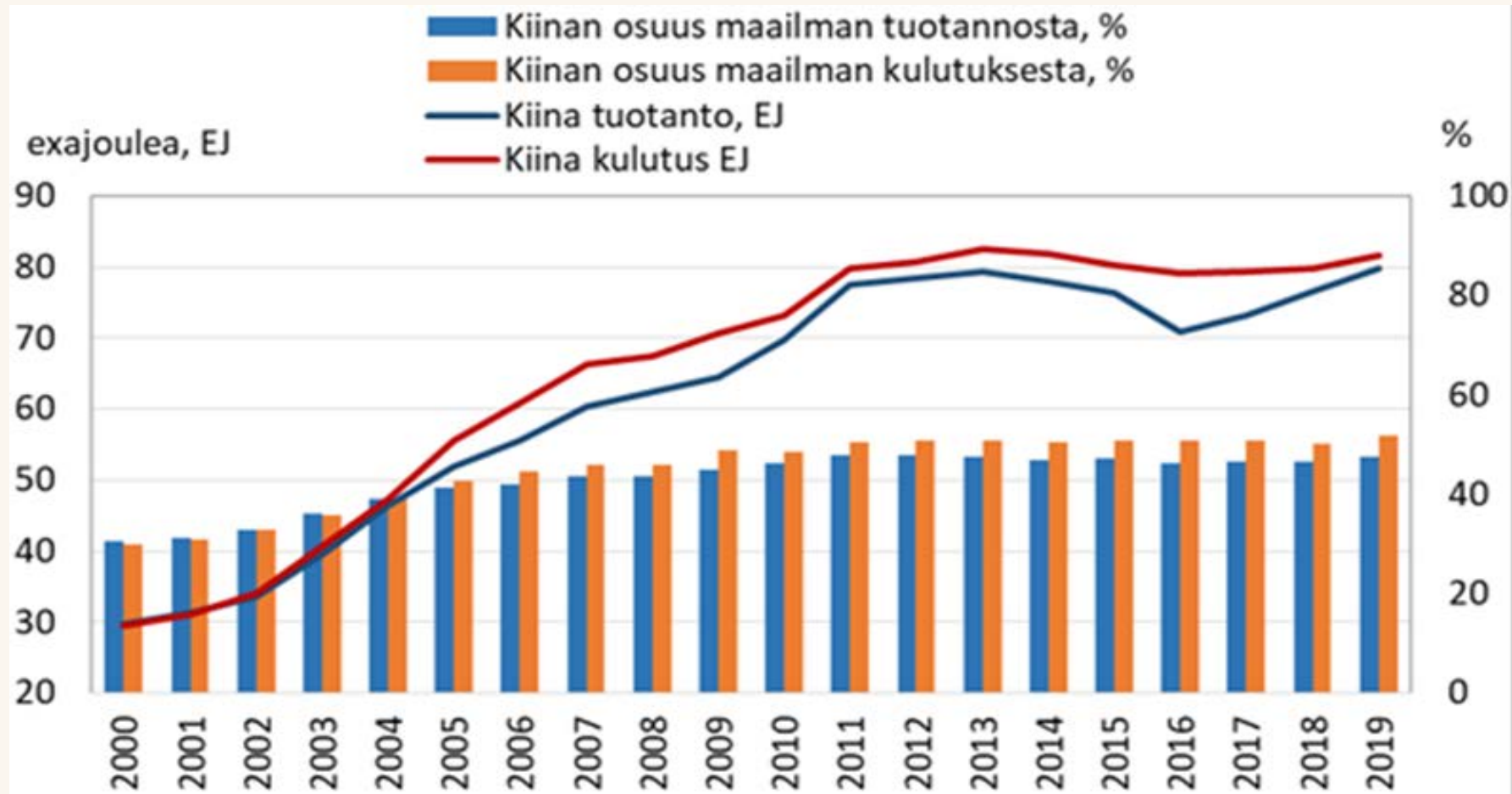
Energiapolitiikka ratkaisevassa roolissa

- Energiaraaka-aineena Kiina käyttää ylivoimaisesti eniten kivihiihtä (noin 60 % energiankulutuksesta), seuraavaksi eniten raakaöljyä (vajaat 20 %), maakaasua (8 %) ja vesivoimaa (8 %).
- Sähköntuotannossa:
 - Hiilen osuus lähes 2/3, ydinvoiman noin 5 %
 - Uusiutuvien energiamuotojen osuus noussut noin 22 prosenttiin
- Suurin sähkönkuluttaja on teollisuussektori (2/3 kokonaiskulutuksesta);
Palvelusektorin osuus on noin 16 % ja kotitalouksien noin 14 %.
- Energiatuotanto ei ole pysynyt kulutuksen vauhdissa, ja energiantuonti on kasvanut nopeasti.
- Viime vuosina energiaomavaraisuutta on pyritty kasvattamaan kotimaista energiantuotantoa lisäämällä

Kivihiilen ja öljyn kulutus kasvavat Kiinassa edelleen

- Kiina on maailman suurin kivihiilen tuottaja ja käyttäjä:
 - osuus maailman tuotannosta lähes puolet ja osuus kulutuksesta yli puolet
 - osuudet kasvavat edelleen.
- Uuden hiilivoiman rakentamista pyritti välillä rajoittamaan, mutta rajoituksia löysättiin jo 2019 talouskasvun tukemiseksi.
- Koronakriisin jälkeinen elvytys on kärjistänyt ongelmaa, kun hiilivoimahankkeita on lisätty entisestään.
- Myös öljynkulutus on kasvanut Kiinassa tasaisesti. Suurin osa kuluu liikennepolttoaineena, mutta autokannan vähittäinen sähköistyminen vähentää osuutta.

Kivihiilen tuotanto ja kulutus kääntyneet kasvuun

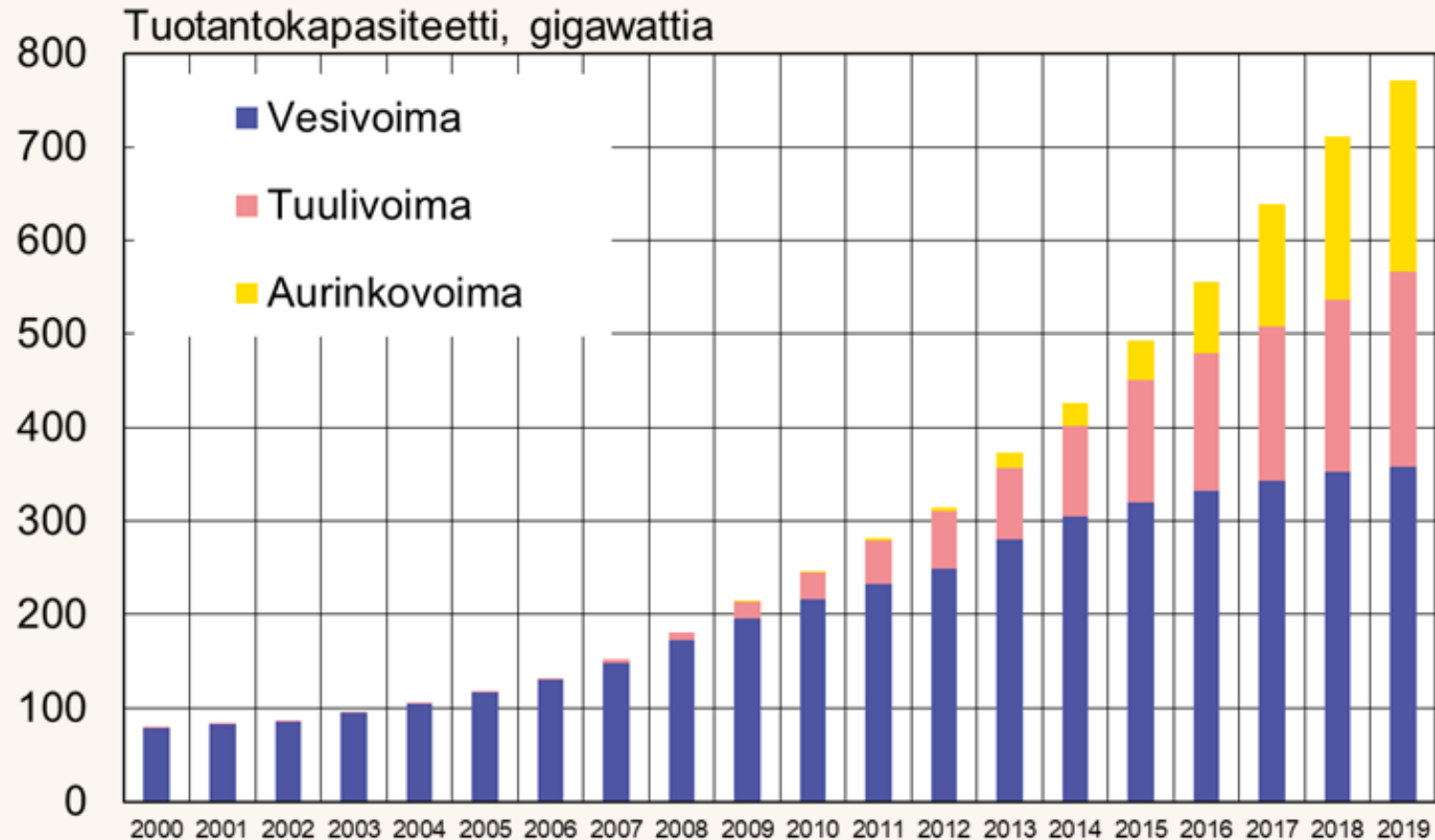

Lähteet: BP 2020.

Ovatko uusiutuvat energiamuodot ratkaisu päästöihin?

- Puolet maailman uusiutuvan energian tuotantokapasiteetin lisäyksistä on viime vuosina tehty Kiinassa, missä nyt maailman suurin kapasiteetti.
- Valtiontukia ollaan vähentämässä ylituotannon ja tehottomuuden korjaamiseksi.
- Uusiutuvan energian osuus sähkön kulutuksesta oli vuonna 2019 yhteensä 27 %; siitä suurin osa tuotettu vesivoimalla, mutta aurinkoenergialla tuotetun sähkön määrä kasvanut voimakkaimmin.

Kiinassa on maailman suurin uusiutuvan energian tuotantokapasiteetti

Lähteet: China Electricity Council, CEIC ja BOFIT.

Päästökauppa ja vihreät velkakirjat osana ilmastopolitiikkaa

- Kiinassa päätettiin 2017 kansallisesta päästökauppajärjestelmästä
 - Sen piti alkaa tänä vuonna, mutta käyttöönotto lykkääntyy uudelle viisivuotiskaudelle (2021–2025).
 - Järjestelmää on testattu alueellisissa pilottihankkeissa
 - Tulee olemaan maailman suurin päästökauppajärjestelmä
- Vihreiden velkakirjojen kriteerejä uudistettiin ulkomaisten sijoittajien houkuttelemiseksi
 - Viime vuonna Kiinassa laskettiin liikkeelle vihreitä velkakirjoja toiseksi eniten maailmassa (Yhdysvaltojen jälkeen)
 - Vain alle puolet määrästä täyttänyt kansainväliset kriteerit
 - Keskuspankki muutti toukokuussa vihreiden velkakirjojen kriteereitä: enää niillä ei voi rahoittaa hiilivoimaan liittyviä hankkeita.

Lopuksi

- Syyskuun ilmoitus Kiinan aiempaa tiukemmasta ilmastotavoitteesta otettiin vastaan hyvin toiveikkaana.
- Konkreettisia toimia ei ole vielä täsmennetty.
- Tavoitetta pidetään mahdollisena mutta haastavana.
- Keskeistä on energiapolitiikan pitkäjänteinen muutos: fossiilisten energialähteiden korvaaminen suureksi osaksi uusiutuvilla energiamuodoilla.
- Tähän ohjaa mm. päästökauppa, joten sen toteutuminen tärkeää.
- Elvytyksen ja ilmastopolitiikan yhdistäminen ei toistaiseksi ole täysin onnistunut. Toimet ovat olleet ristiriitaisia ja lyhytnäköisiä sekä vaikutuksiltaan osin negatiivisia.

Valta vaihtuu Yhdysvalloissa - loppuuko kauppasota?

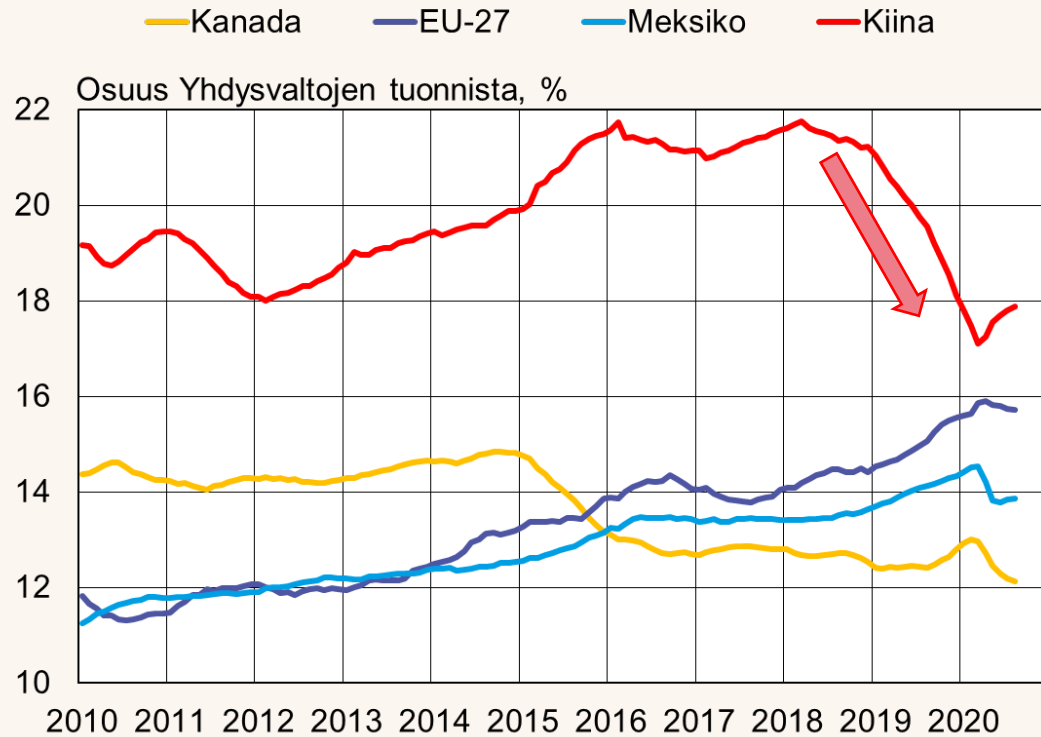
Kiina-tietoisku

14.12.2020

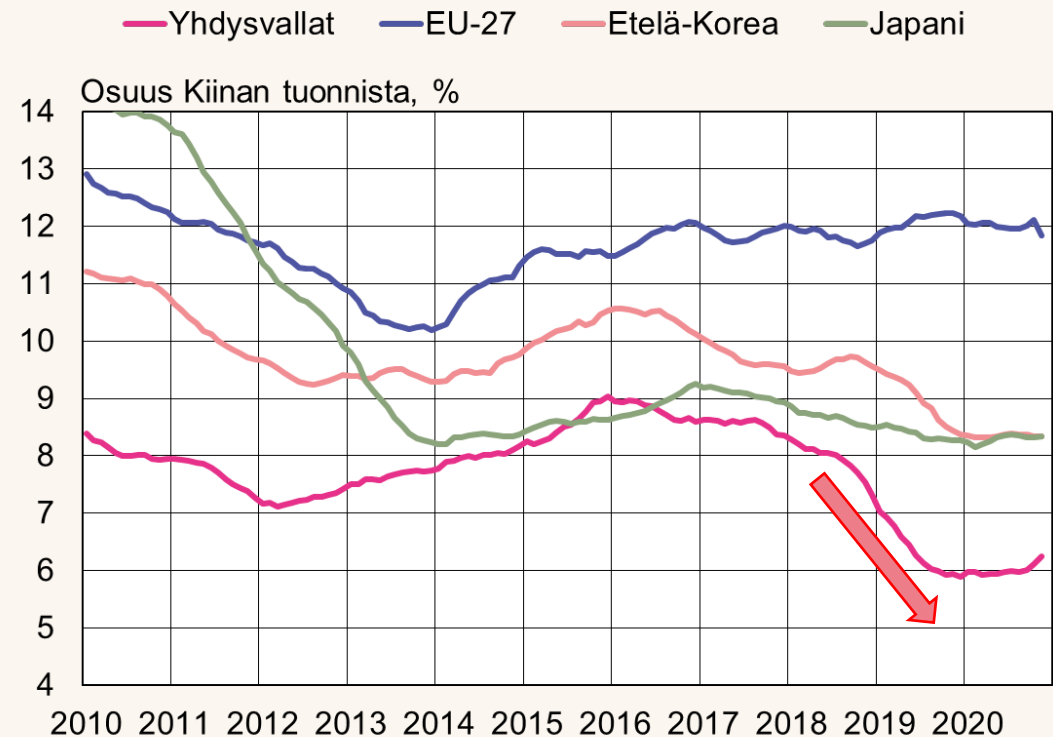
Kauppasotaa käydään jo kolmatta vuotta

- Tavaratulleista alkuvuonna 2018 alkanut kiista on levinnyt teknologiasektorille
 - Yhdysvallat rajoittanut teknologian myyntiä kiinalaisille yrityksille ja pyrkinyt estämään kiinalaissovellusten toimintaa Yhdysvalloissa
 - Monet diplomaattiset ja poliittiset toimet ylläpitäneet maiden välisiä jännitteitä
- Tammikuussa solmittu ensimmäisen vaiheen kauppasopimus ei merkittävästi liennyttänyt tilannetta ja sen tavoitteista jäädään jälkeen
 - Kiinan sopimuksen alainen tavaratuonti Yhdysvalloista oli lokakuuhun mennessä \$75,5mrd., tavoite koko vuodelle yli \$170mrd.
 - Lisätullit koskevat yhä valtaosaa kahdenvälisestä kaupasta

Vuosina 2018-2019 maiden keskinäinen kauppa supistui selvästi

Lähteet: IMF, Macrobond, ja BOFIT.

Lähteet: Kiinan tulliviranomainen, Macrobond, ja BOFIT.

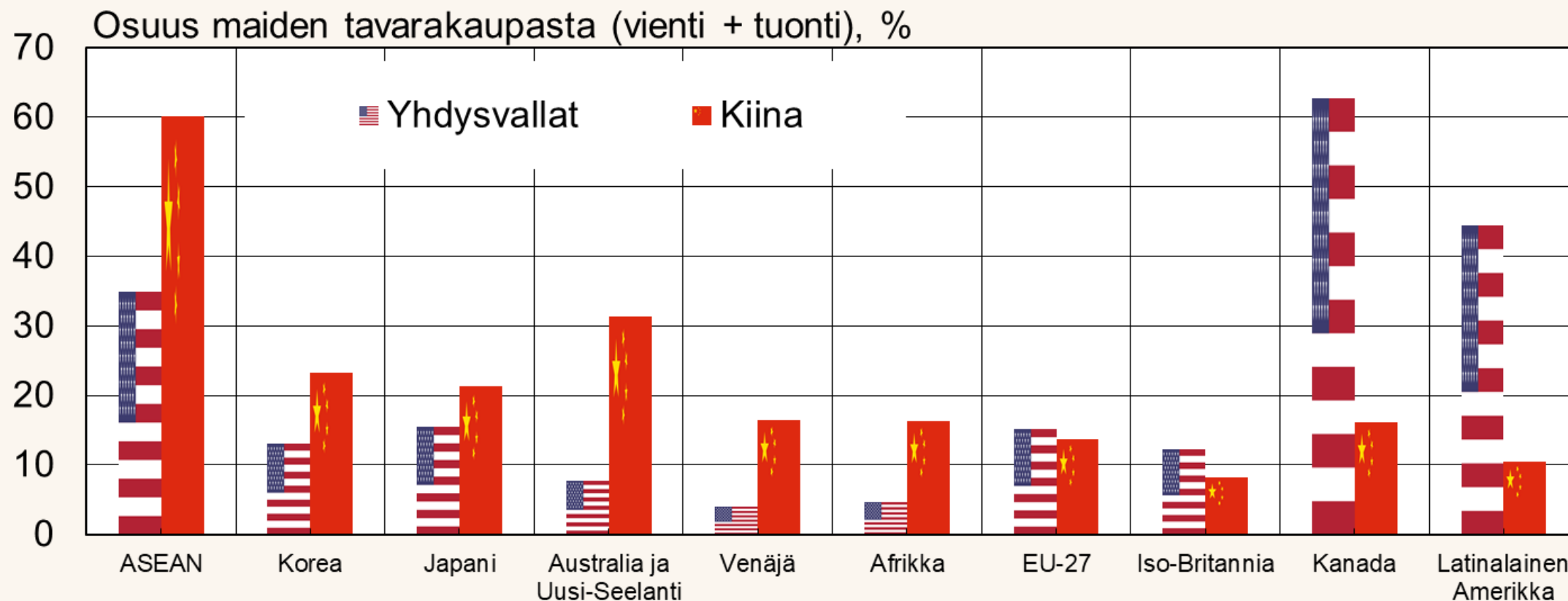
Yhdysvallat asettanut uusia Kiinan-vastaisia toimia rahoitusmarkkinoille

- Uusi laki mahdollistaa yritysten, jotka eivät noudata Yhdysvaltojen kirjanpitokäytäntöjä, poistamisen Yhdysvaltojen pörsseistä
 - Yksimielisesti läpi senaatissa ja edustajainhuoneessa, odottaa presidentin allekirjoitusta
 - Koskee kaikkia ulkomaisia yrityksiä, mutta kirjoitettu kiinalaisyrityksiä silmällä pitäen. Vuosien varrella paljastunut useita kirjanpitoskandaaleja
 - Lokakuussa 217 yritystä, joiden kotipaikkana Kiina (markkina-arvo \$2 200 mrd.)
- Presidentin asetus kieltää amerikkalaissijoittajia omistamasta tai käymästä kauppaa yritysten osakkeilla, joilla yhteyksiä Kiinan armeijaan
 - Puolustusministeriö listannut kaikkiaan 35 yritystä
 - Nähdään mahdollistavan Kiinan armeijan modernisoitumisen ja sitä kautta uhkaavan suoraan Yhdysvaltojen kansallista turvallisuutta
 - Kielto astuu voimaan 11.1.2021, osakkeista eroon seuraavien 10 kuukauden kuluessa

Kauppasota ei lopu, vaikka valta vaihtuu

- Kiistan perimmäiset syyt yhä ratkaisematta ja Kiinan vastaisilla toimilla amerikkalaisten vahva tuki
- Bidenin kausi tuo mukanaan vähemmän poukkoilevuutta, diplomatialle ja neuvotteluille lisää tilaa
- Vahvempi konsensus kansallisesti ja koordinoidumpi Kiina-politiikka kansainvälisesti voi lisätä toimien vaikuttavuutta
- Biden sanonut pitävänsä aluksi ensimmäisen vaiheen kauppasopimuksen ja tullikorotukset voimassa
 - Jatkaa vastatoimia Kiinan ”loukkaaville käytännöille”
 - Tavoitteena kansallinen konsensus ja toimintaympäristön parantaminen
 - ”Paras Kiina-strategia on sellainen, jossa kaikki liittolaisemme (Aasiasta ja Euroopasta) ovat samalla puolella”

Molemmilla mailla alueellisesti suuri merkitys

Lähteet: Macrobond ja BOFIT.

Kiina tiivistänyt edelleen kauppasuhteitaan Aasiassa

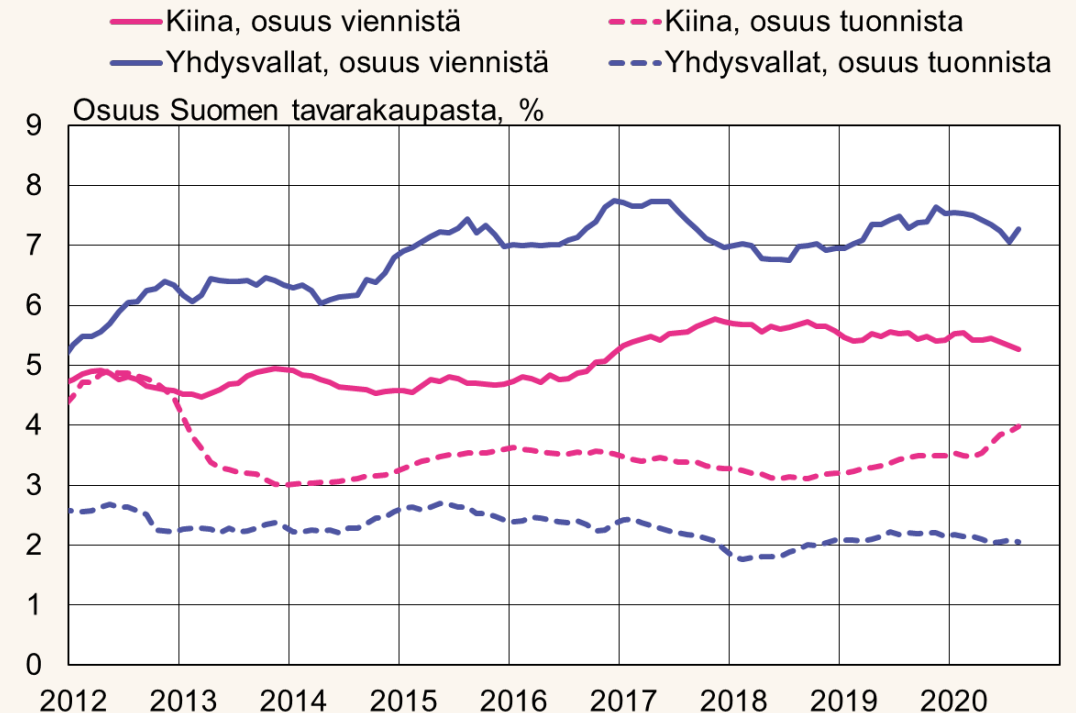
- RCEP-kauppasopimus: Kiina, Korea, Japani, Australia, Uusi-Seelanti ja ASEAN-maat (Brunei, Filippiinit, Indonesia, Kambodža, Laos, Malesia, Myanmar, Singapore, Thaimaa ja Vietnam)
 - Tullinalennukset suhteellisen vaatimattomia, pitkät siirtymäajat, osa sektoreista puuttuu
 - Kokoaan pienempi vaikutus, mutta merkittävä Aasian talousintegraation vahvistamisessa
 - Kiinan ensimmäinen kauppasopimus Japanin kanssa
- Halua liittyä myös Tyynenmeren kauppasopimukseen (CPTPP)?
 - Australia, Brunei, Kanada, Chile, Japani, Malesia, Meksiko, Uusi-Seelanti, Peru, Singapore ja Vietnam
 - Edellyttää palvelusektorin avaamisen ja tullitasojen selvän laskun lisäksi myös suostumista säännöksiin mm. valtionomisteisista yrityksistä ja ammattiyhdistyksistä
- Kolmenkeskiset kauppasopimusneuvottelut jatkuvat Korean ja Japanin kanssa

Kansainväliseen kauppaan tuskin isoja muutoksia, ainakaan kovin nopeasti

- Bidenin hallinto myötämielisempi WTO:n rooliin, mahdollista myös Yhdysvaltojen paluu kauppasopimusneuvotteluihin
- Energiapolitiikka sidoksissa tuleviin kauppaneuvotteluihin
 - Pariisin ilmastososopimus, fossiilisten polttoaineiden valtiontukien globaali kieltö, tullitariffit hiili-intensiivisille tuotteille, päästötavoitteiden sitominen tuleviin kauppasopimukseen
- Myös Bidenin kampanjassa protektionistia piirteitä:
 - Miljoonia uusia työpaikkoja tehdasteollisuuteen, Kiina-riippuvuuden vähentäminen tuonnista ja ”Buy American” –sääntöjen vahvistaminen
 - Kansalliset toimet keskiössä (etenkin koronakriisissä), ulkomaankauppa ei ensimmäisten prioriteettien joukossa

Mitä kauppasota ja vallan vaihtuminen Yhdysvalloissa tarkoittaa Euroopan ja Suomen kannalta?

- Kauppapolitiikka
 - Monenvälinen, sääntöpohjainen globaali kauppa tärkeää etenkin pienille avotalouksille
 - Teknologian eriytyminen pienentää globaalia markkinää ja voi pakottaa valitsemaan puolen
- Yhdysvaltain talouskasvu
 - Merkittävä talous, EU-maiden tärkein kauppakumppani. Saksan ja Ruotsin ohella Suomen tärkein vientimaa
 - Kongressin voimasuhteilla ratkaiseva vaikutus talouspolitiikan muutokseen
- Epävarmuus
 - Epävarmuus jarruttaa kulutuspäätöksiä ja investointeja
 - Poliitiikan ennustettavuus yksittäisiä päätöksiä tärkeämpää

Lähteet: IMF, Macrobond, BOFIT.

Kiitos!

Kiina-tietoiskun videotallenne ja esitykset ovat katsottavissa verkkosivuillamme osoitteessa <http://www.bofit.fi> tilaisuuden jälkeen.

BOFIT SUOMEN PANKIN
SIIRTYMÄTALOUKSIEN
TUTKIMUSLAITOS

www.bofit.fi

[@BOFITresearch](https://twitter.com/BOFITresearch)

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta